

POLSKIE TOWARZYSTWO
PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH

Polska Federacja
Stowarzyszeń Chorych
na Astmę, Alergię i POChP

Koalicja
Klimatyczna

polski
alarm
smogowy

TNZ

Frank Bold

EKOWYBORCA

PTA
Polskie Towarzystwo
Alergologiczne

Fundacja Promocji
Pojazdów Elektrycznych

Warszawa, dn. 12 grudnia 2023

Szanowny Pan
Donald Tusk
Przewodniczący Platformy Obywatelskiej

Do wiadomości:

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Przewodniczący Polski 2050

Szanowny Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Przewodniczący Polskiego Stronnictwa Ludowego

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Przewodniczący Nowej Lewicy

Szanowny Pan
Robert Biedroń
Przewodniczący Nowej Lewicy

Apel o wsparcie ambitnych zapisów nowelizacji dyrektywy Ambient Air Quality Directive (AAQD) chroniącej nasze zdrowie, środowisko oraz krajową gospodarkę

Szanowny Panie,

jako reprezentanci i reprezentantki organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką ochrony zdrowia publicznego oraz środowiska naturalnego, a także niezależni eksperci z dziedziny zdrowia zwracamy się do Pana w związku z rozpoczęciem negocjacji trójstronnych (trilogów) pomiędzy Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską, a Radą Unii Europejskiej)

w sprawie rewizji dyrektywy [AAQD \(Ambient Air Quality Directive\)](#). Jest to najważniejsza regulacja mogąca chronić zdrowie i życie Polek i Polaków przed szkodliwym wpływem zanieczyszczonego powietrza. Wierzymy, że jako członek polskiego rządu nada Pan najwyższy priorytet ochronie zdrowia obywateli i obywateli, szczególnie w tak zanieczyszczonym pod względem jakości powietrza kraju, jakim jest Polska.

W kontekście rewizji wspomnianej Dyrektywy apelujemy w szczególności:

- **Aby państwa członkowskie nie dopuściły do zmiany dopuszczalnych wartości stężeń zanieczyszczeń. Stanowisko negocjacyjne Rady przewiduje możliwość złożenia przez Polskę wniosku o odroczenie konieczności utrzymania wartości dopuszczalnych nawet o dziesięć lat.** W praktyce oznaczałoby to dalsze bardzo wysokie obciążenie Polek i Polaków chorobami wynikającymi z zanieczyszczenia powietrza, dalsze poważne skutki dla grup najbardziej narażonych i kolejne lata nadmiernych kosztów opieki zdrowotnej.
- **O przeciwdziałanie nierównościom zdrowotnym dzięki wdrożeniu równie ambitnych zapisów dyrektywy we wszystkich krajach członkowskich UE.** Niestety osoby najbardziej narażone na skutki zdrowotne zanieczyszczeń powietrza często należą do grup o niższym statusie społeczno-ekonomicznym. Stanowisko negocjacyjne Rady przewiduje możliwość opóźnienia przez państwa członkowskie o PKB niższym od średniego unijnego – w tym Polski – wdrożenia nowych standardów aż o dziesięć lat. Polki i Polacy już teraz płacą niezwykle wysoką cenę za zanieczyszczenie powietrza, a 10-letnie opóźnienie wdrażanych regulacji byłoby dodatkowym karaniem mieszkańców i mieszkank dalszym cierpieniem i dodatkowymi kosztami.
- **O wyznaczenie daty jak najszybszego pełnego dostosowania unijnych standardów czystego powietrza do [zaleceń WHO dotyczących jakości powietrza](#).** Stanowisko Parlamentu Europejskiego wyznacza datę pełnego dostosowania zapisów dyrektywy do wytycznych WHO na 2035 r., natomiast Rada do tej pory milczy w tej kwestii. [Międzynarodowe organizacje](#) zrzeszające reprezentantów i reprezentantki sektora zdrowia, a także [przedstawiciele sektora zdrowia](#) i [organizacji zajmujących się środowiskiem](#) w Polsce wzywają do pełnego dostosowania przepisów do ww. rekomendacji najpóźniej do 2030 r.

Ambitna aktualizacja dyrektywy przyniesie wszystkim korzyści zdrowotne – zwłaszcza osobom najbardziej narażonym na ryzyko oddychania zanieczyszczonym powietrzem – takim jak dzieci, osoby w podeszłym wieku czy kobiety ciężarne. Tysiące badań naukowych prowadzonych w ostatnich dekadach wskazuje, że zanieczyszczenie powietrza przyczynia się do wielu chorób układu oddechowego, w tym astmy, zapalenia płuc i oskrzeli, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, chorób układu sercowo-naczyniowego, udarów, nowotworów czy cięższego przebiegu chorób zakaźnych, takich jak Covid-19. Najnowsze badania dowodzą, że skutki zdrowotne mogą wystąpić już przy relatywnie niskim poziomie zanieczyszczenia powietrza. Prowadzi to do setek tysięcy przedwczesnych zgonów w Unii Europejskiej, a – [wedle](#)

[szacunków Europejskiej Agencji Środowiska](#) – w Polsce do ok. 40 tys. przedwczesnych zgonów każdego roku. To tak, jakby z mapy naszego kraju zniknęło miasto wielkości Sieradza. Dodatkowo, skutki zdrowotne zanieczyszczeń powietrza generują [ogromne koszty](#), którymi obciążone są całe społeczeństwa.

Polska, ze względu na swoje uzależnienie od spalania węgla, w tym w domowych piecach w celach grzewczych, oraz z powodu dużego natężenia ruchu samochodów z najbardziej emisyjnymi silnikami spalinowymi, jest krajem z [wyjątkowo zanieczyszczonym powietrzem](#). Dlatego to w szczególności od polskich polityków i polityczek oczekujemy zdecydowanych działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Doceniamy godne pochwały podejście tych polskich eurodeputowanych, którzy głosowali za ambitnymi zapisami stanowiska Parlamentu Europejskiego. Jednocześnie w procesie negocjacji trójstronnych oczekujemy silnej woli politycznej dążącej do uchwalenia jak najbardziej ambitnych zapisów aktualizacji dyrektywy. Bardzo ważne jest, by nie dopuścić do możliwości odstępstw od uchwalanych zapisów, a także opóźnień w ich wdrażaniu.

Zaostrzone standardy czystego powietrza przyniosą znaczące, natychmiastowe i długotrwałe korzyści zdrowotne i ekonomiczne dla polskiego społeczeństwa. Jak wykazuje [ocena Komisji Europejskiej](#), korzyści zdrowotne wyraźnie przewyższają koszty wdrożenia znowelizowanej ustawy. Oczekujemy, że krajowi decydenci – osoby, którym zaufały miliony Polek i Polaków – będą aktywnie wspierać jak najbardziej ambitne zapisy negocjowanych przepisów.

Z wyrazami szacunku

HEAL Polska

Polska Federacja Stowarzyszeń Chorych na Astmę Alergię i POCHP

Polskie Towarzystwo Alergologiczne

Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych

Ekowyborca.pl

Fundacja Frank Bold

Fundacja Promocji Pojazdów Elektrycznych

Koalicja Klimatyczna

Polski Alarm Smogowy

Towarzystwo na rzecz Ziemi

Dr hab. inż. Artur Badyda, profesor Politechniki Warszawskiej

Lek. Aleksandra Gładyś

Prof. dr hab. n. med. Wojciech Hanke

Prof. dr hab. inż. Piotr Kleczkowski, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Prof. dr hab. med. Ewa Konduracka, kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych.

Przewodnicząca Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego; Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Klinika Choroby Wieńcowej i Niewydolności Serca, Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II

Dr hab. n. med. Michał Krzyżanowski, Profesor wizytujący Imperial College London, Warszawa

Prof. Henryk Mazurek, profesor medycyny, Kierownik Kliniki Pneumonologii i Mukowiscydozy Oddziału Terenowego IGiChP

Dr hab. n. med. i n. o zdr. Barbara Piekarska, Konsultant Krajowy w dziedzinie zdrowie środowiskowe

Dr Bogdan Wojtyniak, prof. NIZP PZH - PIB, Z-ca Dyrektora ds. Analiz i Strategii w Zdrowiu Publicznym, Kierownik Zakładu Monitorowania i Analiz Stanu Zdrowia Ludności